

Sygn. akt **V Ca 688/21**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Dorota Bassa
Protokolant:	sekr. sądowy Anna Szymańska

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. D.

przeciwko (...) S. A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 7 grudnia 2020 r., sygn. akt I C 1287/20

- zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w ten sposób, że powództwo oddała oraz w punkcie trzecim w ten sposób, że zasądza od K. D. na rzecz (...) S. A. z siedzibą w W. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
- zasądza od K. D. na rzecz (...) S. A. z siedzibą w W. kwotę 235 zł (dwieście trzydzieści pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

V Ca 688/21

UZASADNIENIE

Sprawa rozpoznawana była w trybie uproszczonym, a w takim przypadku, zgodnie z art. 505¹³ §2 k.p.c., uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku.

Apelacja pozwanego podlegała uwzględnieniu.

Sąd odwoławczy w całości podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, przyjmując je za własne, czyniąc integralną częścią poniższych rozważań.

Sąd nie stwierdził naruszenia art. 15 zzs² ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,

gdyż zarządzeniem z dnia 14 września 2020 roku zawiadomiono pełnomocników obu stron o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne celem jej rozpoznania (k. 52).

Odnosząc się do zarzutów nieprzeprowadzenia dowodu z opinii biegłego podzielić należało stanowisko sądu pierwszej instancji, co do zbędności takiego dowodu.

Dowód z opinii biegłego sądowego, o którym stanowi art. 278 § 1 k.p.c. ma charakter szczególny, gdyż zasadniczo nie służy ustalaniu okoliczności faktycznych, lecz ich ocenie przez pryzmat wiadomości specjalnych. Do dokonywania wszelkich ustaleń w procesie powołany jest sąd, a nie biegły. Strony powinny wykazywać fakty, z których wywodzą skutki prawne, a zadaniem biegłego jest naświetlenie wyjaśnianych okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego w toku procesu i udostępnionego materiału dowodowego.

W sprawie nie wystąpiły okoliczności, których wyjaśnienie wymagałoby wiadomości specjalnych. Przyczyna odwołania lotu była znana, jej ustalenie nie wymagało wiadomości specjalnych, spór dotyczył oceny, czy owa przyczyna mogła być zakwalifikowana, jako okoliczność nadzwyczajna, zaś do dokonania oceny w tym zakresie uprawniony jest sąd.

Sąd drugiej instancji podzielił stanowisko pozwanego, iż odwołanie lotu było skutkiem okoliczności nadzwyczajnych.

Okoliczność odwołania lotu była bezsporna.

Zagadnienia dotyczące możliwości dochodzenia odszkodowania za odwołany lot uregulowane zostały przepisami unijnymi i zawarte są w Rozporządzeniu nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie nr 295/91 (dalej: rozporządzenie).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia, w przypadku odwołania lotu, pasażerowie których to odwołanie dotyczy mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, chyba że: 1) zostali poinformowani o odwołaniu co najmniej dwa tygodnie przed planowym czasem odlotu, 2) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie od dwóch tygodni do siedmiu dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot najpóźniej dwie godziny przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowym czasie przylotu, lub 3) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż siedem dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej dwie godziny po planowym czasie przylotu. Ponadto, w art. 5 ust. 3 rozporządzenia wskazano, że przewoźnik zwolniony jest obowiązku wypłaty rekompensaty, jeżeli może dowieść, iż odwołanie lotu zostało spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć, mimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. a) - c) rozporządzenia nr 261/04, w przypadku odwołania do powyższego artykułu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości 250 EUR dla wszystkich lotów o długości do 1 500 kilometrów, w wysokości 400 EUR dla wszystkich lotów o długości od 1 500 do 3 500 kilometrów oraz 600 EUR dla wszystkich innych lotów niż loty określone w lit. a) lub b).

Sąd odwoławczy uznał, że uderzenie pioruna w rejsie bezpośrednio poprzedzającym skutkujące odwołaniem lotu powoda stanowi okoliczność nadzwyczajną, zwalniającą z obowiązku wypłaty rekompensaty.

Jak wskazano w Wytocznych interpretacyjnych dotyczących rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 2027/97 w sprawie odpowiedzialności przewoźnika lotniczego z tytułu wypadków lotniczych zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 889/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady (2016/C 214/04), podstawową zasadą art. 5 ust. 1 lit. c) jest konieczność wypłaty odszkodowania, jeżeli pasażer nie został poinformowany o odwołaniu z odpowiednim

wyprzedzeniem. Jednak nawet wówczas odszkodowania nie trzeba wypłacać, jeżeli przewoźnik może dowieść, zgodnie z art. 5 ust. 3, że odwołanie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków (zob. pkt 3.2.6. Wytycznych).

W powołanych wyżej Wytycznych interpretacyjnych wskazano też, że w celu uzyskania zwolnienia z obowiązku wypłaty odszkodowania przewoźnik musi jednocześnie wykazać:

1. istnienie nadzwyczajnych okoliczności, tj. zdarzenia o charakterze nieprzewidywalnym, zewnętrznym i niemożliwym do uniknięcia, których nie mógł uniknąć, nawet gdyby podjął wszystkie racjonalne środki w tym celu,
2. związek między zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności a opóźnieniem lub odwołaniem, oraz
3. fakt, że takiego opóźnienia lub odwołania nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków.

Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z 22 grudnia 2008 r. w sprawie C-549/07 wskazał, że samo zaistnienie zdarzenia, wskazanego w punkcie 14 preambuły, nie pozwala na przyjęcie, iż w sprawie wystąpiły nadzwyczajne okoliczności w rozumieniu rozporządzenia. „Okoliczności związane z takim zdarzeniem mogą zostać uznane za „nadzwyczajne” w rozumieniu art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004 tylko wówczas, gdy odnoszą się do zdarzenia, które - na wzór okoliczności wymienionych we wspomnianym motywie - nie wpisuje się w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie pozwala na skuteczne nad nim panowanie, ze względu na jego charakter lub źródło”.

Jednocześnie w orzecznictwie Trybunału pojawiły się tezy wskazujące, iż owo zdarzenie nadzwyczajne, może być podstawą do zwolnienia z odpowiedzialności, nawet jeżeli nie wystąpiło w locie pasażera, lecz w locie poprzedzającym.

W wyroku z dnia 11 czerwca 2020 roku, TSUE C 74-19 orzeczono, iż artykuł 5 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004 należy interpretować w ten sposób, że w celu uzyskania zwolnienia z obowiązku wypłaty odszkodowania pasażerom w przypadku dużego opóźnienia lub odwołania lotu obsługujący przewoźnik lotniczy może powołać się na 'nadzwyczajną okoliczność', która miała wpływ na poprzedni lot obsługiwany przez tego samego przewoźnika za pośrednictwem tego samego statku powietrznego, pod warunkiem, że istnieje bezpośredni związek przyczynowy między wystąpieniem owej okoliczności a opóźnieniem, względnie odwołaniem kolejnego lotu, czego ocena należy do sądu odsyłającego z uwzględnieniem w szczególności sposobu eksploatacji danego statku powietrznego.

W tym przypadku związek pomiędzy uderzeniem pioruna w locie poprzedzającym a odwołaniem lotu jest oczywisty. Rozważyć dalej należało, czy pomimo tego można było uniknąć odwołania lotu przy podjęciu racjonalnych środków.

Jeżeli zważy się, że loty wewnątrz krajowe odbywają się na niedużych dystansach, gdzie podróże można realizować przy użyciu zwykłych środków transportu naziemnego (samochód, autobus, pociąg) a awarie maszyn powietrznych mają charakter wyjątkowy, a nie powszechny, to oczekiwanie od przewoźnika posiadania maszyn zapasowych na lotniskach nie mieści się w kategorii środków racjonalnych. Z drugiej strony nie można uznać, że z winy przewoźnika loty w rotacji zostały zaplanowane w zbyt krótkich odstępach, gdyż w planowaniu siatki połączeń przewoźnik związany jest nie tylko własnymi potrzebami, lecz także lokalnymi uwarunkowaniami na lotnisku, zaś dla sytuacji typowych (niepołączonych z awarią, gwałtownymi zjawiskami pogodowymi) odstępy pomiędzy lotami są wystarczające.

W tych okolicznościach uznać należy, że zostały wykazane przez pozwanego przesłanki zwolnienia z obowiązku zapłaty rekompensaty, co powinno skutkować oddaleniem powództwa.

Z tych względów zaskarżony wyrok został zmieniony na korzyść pozwanego, wraz zmianą rozstrzygnięcia o kosztach procesu (art. 98 §1 k.p.c.), na podstawie art. 386 §1 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach procesu w instancji odwoławczej wynika z art. 98 §1 i 3 k.p.c.